

Anadolu Din ve İnançları Platformu / Kültürel Mirasımızı Sırtlayanlar / Bölüm 14

Prof. Dr. Atilla Engin ile Yesemek Açık Hava Müzesi ve Hitit Kültürel Mirası

KONULAR: Yesemek Açık Hava Müzesi'nin Önemi, Hitit İmparatorluğu ve Yesemek'in Bağlantısı, Yesemek'teki Kazılar ve Önemli Buluntular, Hitit Sanatı ve Yesemek

Nükhet Everi: Bugünkü söyleşimizde Yesemek Açık Hava Müzesi'ni konuşacağız. Yesemek, Hitit İmparatorluğu'nun önemli bir heykel atölyesi olarak biliniyor. Bugünkü konuşumumuz, Yesemek'teki kazı çalışmalarına katılan Prof. Dr. Atilla Engin. Hocam, bize Yesemek Açık Hava Müzesi'nin önemini ve burada yapılan çalışmaların tarih ve arkeoloji dünyasına katkılarını anlatır mısınız?

Prof. Dr. Atilla Engin: Yesemek Açık Hava Müzesi, Gaziantep il sınırları içerisinde yer alan ve Hitit İmparatorluk Çağı'na ait olduğu bilinen bir heykel atölyesidir. Burası, özellikle heykel yapım teknikleri ve Hitit sanatının incelenmesi açısından çok önemli bir merkezdir. Yesemek'te, Hitit dönemine ait çeşitli heykeller, mimari parçalar ve diğer arkeolojik buluntular gün yüzüne çıkarıldı. Bu buluntular, Hitit İmparatorluğu'nun sanatsal ve kültürel yapısını anlamamıza büyük katkı sağladı.

Nükhet Everi: Yesemek'teki kazılar sırasında hangi önemli buluntulara ulaştınız ve bu buluntuların Hitit İmparatorluğu ile bağlantısını nasıl kurdunuz?

Prof. Dr. Atilla Engin: Yesemek'te yapılan kazılarda, Hitit İmparatorluk Çağı'na ait çok sayıda önemli buluntuya ulaştık. Özellikle heykel parçaları, mimari öğeler ve çanak çömlekler, burada önemli sanatsal ve dini faaliyetlerin yürütüldüğünü gösteriyor. Buluntular arasında, heykel gövdeleri, sütun altlıkları, ve çeşitli figüratif heykeller yer alıyor. Özellikle 1991 yılında bulunan heykel gövdesi üzerindeki Luwi hiyeroglifli yazıt, buranın M.Ö. 13. yüzyılda aktif bir heykel atölyesi olduğunu gösteriyor. Bu yazıtlar ve diğer buluntular, Hitit İmparatorluğu'nun sanatsal ve dini anlayışlarını yansıtıyor.

Nükhet Everi: Yesemek'teki buluntuların diğer Hitit yerleşimleriyle olan ilişkisi hakkında ne söyleyebilirsiniz?

Prof. Dr. Atilla Engin: Yesemek, Hitit İmparatorluğu'nun genişleyen sınırları içinde önemli bir merkezdi. Bu nedenle, burada bulunan eserler diğer Hitit yerleşimleriyle olan ilişkileri hakkında da bize ipuçları veriyor. Örneğin, Tahta Köprü Barajı suları altında kalan Taşlı Geçit Höyüğü, Yesemek'teki atölyeyi organize eden Hitit otoritesinin muhtemelen oradan yönetildiğini düşündürüyor. Bu tür bağlantılar, Yesemek'in Hitit İmparatorluğu'nun diğer merkezleriyle nasıl etkileşimde olduğunu gösteriyor.

Nükhet Everi: Hitit İmparatorluğu'nun dini ve sosyal yapısı hakkında ne gibi bilgiler edindik? Yesemek'teki buluntular bu konuda bize neler söylüyor?

Prof. Dr. Atilla Engin: Hitit İmparatorluğu, din odaklı bir devlet yapısına sahipti. Hitit kralı aynı zamanda baş rahip olarak görev yapıyordu. Yesemek'te bulunan heykeller ve diğer dini

betimlemeler, Hititlerin tanrılarını ve mitolojik figürlerini nasıl tasvir ettiklerini gösteriyor. Bu eserler, Hititlerin dini inançlarının günlük hayatlarında ne kadar önemli bir yer tuttuğunu ve dini ritüellerin sanatla nasıl iç içe geçtiğini ortaya koyuyor. Ayrıca, Yesemek'teki heykellerin stilistik özellikleri, Hitit sanatının evrimi ve diğer kültürlerle etkileşimi hakkında da önemli bilgiler sunuyor.

Nükhet Everi: Hititlerin Orta Anadolu dışındaki bölgelerdeki etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz? Yesemek bu anlamda bize nasıl ipuçları veriyor?

Prof. Dr. Atilla Engin:Hititlerin etkisi Orta Anadolu ile sınırlı kalmamış, Suriye ve Mezopotamya gibi geniş coğrafyalara yayılmıştır. Yesemek'teki buluntular, Hitit sanatının ve mimarisinin bu geniş coğrafyalarda nasıl benimsendiğini ve adapte edildiğini gösteriyor. Özellikle heykeller ve kabartmalar, Hitit sanatının evrenselliğini ortaya koyuyor. Bu durum, Hititlerin kültürel ve sanatsal etkilerinin ne kadar geniş bir alana yayıldığını gösteriyor.

Nükhet Everi: Yesemek'teki kazı çalışmalarının geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz? Yeni buluntular elde etmek mümkün mü?

Prof. Dr. Atilla Engin:Evet, Yesemek'te yapılacak yeni kazılar, Hitit İmparatorluğu hakkında daha fazla bilgi edinmemize olanak sağlayacaktır. Bölge hala tam anlamıyla araştırılmamış durumda ve yeni kazılarla önemli bulgulara ulaşmak mümkün. Özellikle yer altındaki yapı kalıntıları, daha detaylı araştırmalar yapıldığında bize Hitit İmparatorluğu'nun sosyal, ekonomik ve dini yapısı hakkında daha fazla bilgi verebilir. Ayrıca, yeni teknolojiler ve yöntemler kullanarak, Yesemek'in daha derinlemesine incelenmesi ve yeni buluntuların gün yüzüne çıkarılması hedefleniyor.

Nükhet Everi: Çalışmalarınızda karşılaştığınız en büyük zorluklar nelerdi ve bu zorlukları nasıl aştınız?

Prof. Dr. Atilla Engin:En büyük zorluk, kazı alanlarının genişliği ve ulaşılması zor bölgelerde yer almasıydı. Ancak, ekip çalışması ve modern arkeolojik yöntemlerle bu zorlukların üstesinden geldik. Özellikle jeoradar ve jeomanyetik yöntemler, yer altındaki kalıntıları tespit etmede bize büyük kolaylık sağladı. Ayrıca, yerel halkın desteği ve işbirliği de çalışmalarımızın başarılı olmasında önemli bir rol oynadı.

Nükhet Everi: Yesemek'teki çalışmalarınızın genel arkeoloji dünyasına katkıları nelerdir?

Prof. Dr. Atilla Engin:Yesemek'teki çalışmalarımız, Hitit İmparatorluğu'nun sanatsal ve dini hayatını daha iyi anlamamıza olanak sağladı. Buluntular, Hitit sanatının ve mimarisinin detaylarını ortaya koyarken, aynı zamanda Hititlerin sosyal ve ekonomik yapıları hakkında da önemli bilgiler sunuyor. Bu çalışmalar, genel arkeoloji dünyasında Hitit İmparatorluğu'nun anlaşılmasına büyük katkı sağlıyor. Ayrıca, Yesemek'teki buluntuların uluslararası alanda sergilenmesi ve tanıtılması, Hitit sanatının ve kültürünün dünya çapında tanınmasına yardımcı oluyor.

Nükhet Everi: Yesemek'teki çalışmalarınızın gelecekteki hedefleri nelerdir?

Prof. Dr. Atilla Engin:Gelecekteki hedeflerimiz arasında, Yesemek'teki kazıların daha da genişletilmesi ve detaylandırılması yer alıyor. Yeni teknolojiler ve yöntemler kullanarak, bölgenin daha derinlemesine incelenmesi ve yeni buluntuların gün yüzüne çıkarılması hedefleniyor. Ayrıca, Yesemek Açık Hava Müzesi'nin daha fazla ziyaretçi çekmesi ve bölgenin turistik açıdan geliştirilmesi de planlarımız arasında. Bu çalışmalar, Hitit İmparatorluğu'nun bilinmeyen yönlerini aydınlatmaya devam edecek.

Yesemek'teki çalışmalarımızın desteklenmesi ve bu tür söyleşilerle kamuoyunun bilgilendirilmesi, arkeoloji dünyasına büyük katkı sağlıyor. Tüm ekip arkadaşlarıma ve destekçilerimize teşekkür ederim. Ayrıca, Yesemek Açık Hava Müzesi'nin korunması ve tanıtılması için tüm arkeoloji meraklılarını ve destekçilerini yanımızda görmekten mutluluk duyarız.